

Z glosáře Pavla Blatného**CENA Z JEDNOHO MĚSTA**

Stalo se, že jsem svého času obdržel v jistém italském městě cenu, a to přímo na koncertě ze svých skladeb před televizními kamerami a pod rozhlasovými mikrofony. Byly to vskutku „slavnostní chvíle“ (jak říkají televizní moderátoři při takových příležitostech), které se mi především v takové komplexnosti nemohou přihodit v prostředí domácím. Takže musí budit pozornost skutečnost, že místo konání halím do anonymity. Nicméně to každý pochopí, pokud si přečte následující řádky. Uvedená cena se stala po odeznění „slavnostních chvil“ jistým problémem. Kromě příložených papírů znamenala masivní kus mramoru o váze 15 kilogramů. Prý je to v Itálii zvykem, říkali mi místní přátelé a v polibcích plné euforie mi škrábali vousy o obličej. To mému mramoru neulehčilo. Navíc má koncertní cesta pokračovala a vláčet obludnou cenu po vlacích a autobusech se mi hrubě nechtělo. „Pošleme ti ji, přijde to vlakem tak do dvou týdnů,“ ubezpečovali mě a uložili ji do trezoru své slavné festivalové organizace. Ulehčen jsem opustil toto vstřícné město, na svou masivní cenu jsem prakticky zapomněl a uvědomil jsem si ji, až když jsem se po měsíci vrátil domů. Zde mě totiž nečekala. Dal jsem svým italským nejbližším tedy ještě jednu tolik času, avšak pak jsem přistoupil k urgencím. Byli skutečně skvělí. Celý rok mě ubezpečovali, že to už dojde, tu za týden, tu za týden dva, nebo za měsíc, „ale teď už určitě“, až přetekl kalich mé trpělivosti. Měl jsem opět cestu do těchto krajů, i ohlásil jsem se, že se při průjezdu oním slavným městem zastavím a cenu si vyzvednu. Tentokrát jsem byl připraven: měl jsem speciální rozměrnou tašku a po boku obětavou manželku, ochotnou střídat se se mnou s nesením cenné obludy. Vlak přistál a první pohled na nástupiště konstatoval: Nikdo nás nečeká. Šli jsem uložit zavazadla - ale kdež: „Úložna se maluje, venku jsou automaty, tam si to dejte.“ Ano, bylo jich vskutku pár desítek, všechny otevřené a prázdné. Zely na mne jako italské hroby ve stěnách a na všech, opakuji, na všech cedulky „fuori servizio“ (mimo provoz). Musel jsem proto telefonovat. Protože na všech mincovních automatech byla porucha rovněž, zakoupil jsem telefonní kartu na 50 hovorů, abych se jedním použitým hovorem dozvěděl, kam mám vlastně přijet sám taxíkem i s kufry. (Slavná organizace se přestěhovala, telefon zůstal nezměněn.) „Už jste zde, Maestro, my vás čekali až za hodinu, ale už za vámi jedeme.“ I zůstali jsme sedět na nástupišti, kolem svištěly rychlíky, lidé nastupovali a vystupovali, bylo to zábavné, až jsme zapomněli na čas a na to, že naši přátelé stále nepřijíždějí. Najednou jsme osaměli - v rušném provozu vzniklo asi nějaké okno - a v tom náhle před námi stanula žena, na první pohled spíše dáma, jako nějaká šéfmadam z butiků, a vzkřikla: „Ó - Sofia Loren!“ a začala rychle a zamlženě co-

si repetit po italsku. Zlomek vteřiny mě polila pýcha. Myslíl jsem, že si tato podivínka spletla moji ženu s paní Lorenovou. Ale v momentu, kdy jsem si uvědomil, že mluvím směrem ke květináči s bohatě vzrostlou výzdobou, jsem pochopil stav věcí. Nicméně v okamžiku, kdy mluvila se sousedním květináčem jako s Mastroianim a náhle se od květináče odtrhla a vpíchlá - tentokrát přímo do mne strnule řezavý pohled, prudce jsem vstal, chytil kufry, popohnal ženu a prchal k nejbližšímu příjízďejícímu vlaku. Slavné město, italské přátele, které jsem posléze uviděl z okna vlaku jak se rozhlízejí po nástupišti, a item „cenu maximu“ jsem nechal definitivně za sebou. Ještě několikrát jsem projížděl tímto městem, ale už nikdy jsem nevystoupil. Je pro mne symbolem svízeli, temných démonií a vši marnosti světa. A proto je ani nejmenuji.

TŘESKUTÉ TICHŮ

Co se nestane: přední český deník píše o premiéře jistého významného soudobého díla a chválí za toto provedení mladého talentovaného interpreta. Jenže - jenže premiéra díla se uskutečnila už před více než deseti lety, pochopitelně s interpretem jiným, po kterém šla skladba z „ruky do ruky“, takže náš premiérový talent stojí na konci této řady. I píše rozsáhlý list, kde upozorňuje na omyl a kladu nezpochybnitelná fakta. Tak.

Otevřu odborný hudební měsíčník a co nevidím: Fotografie neznámého pána u klavíru, o kterém nám redakce jmenovkou sděluje, že jde o velmi známého hudebního umělce. A to tak známého, že se domnívám: Musí ho znát každý! Leč redaktoři - pokud vím - jsou mladí, až mladíctví, možná ho nikdy neviděli, což je ovšem kuriózní. Usedám proto znovu za psací stůl a taktně upozorňuji na nedorozumění, item přikládám jednu ze správných fotografií, kterou mi svého času tento kolega věnoval.

Nato poslouchám rozhlas a slyším, jak hlasatel ohlašuje jisté dvě klavírní skladby světového klasika. Po prvních tónech s překvapením zjišťuji, že zaznívá hudba klasika jiného, navíc na kytaru a nakonec jen jedna. Napjatě očekávám odhlášení, a co neslyším: „Vyslechli jste dvě klavírní skladby...“ I píše další list, v němž se podivuji nad faktem, že: Pravděpodobně nikdo při vysílání neposlouchá, což se to vlastně vysílá. A hned na druhý den obdobná situace. Po ohlášení barokní skladby pro smyčce nastoupí velký dechový orchestr se zcela nebarokní skladbou. I v tomto případě nás posléze ubezpečuje hlasatel, že jsme slyšeli barokní smyčce.

Leč není všemu konec.

Otevřu kulturní týdeník a v anonci na jistý film čtu neuvěřitelnou větu: „Je rok 1938 - Hitler obsadil Austrálii a Československo“. Z chaosu myšlenek, které mě při několikanásobném přečtení tohoto pozoruhodného sdělení napadají (vidím vůbec správně?), se odlupuje pravděpodobné vysvět-

lení. Originál je anglický (dle filmu přesněji americký). Už zpráva o obsazení Československa v roce 1938 je hned ve dvou věcech mylná. Především je tam jistě užito slovo Austria, tedy Rakousko: Kdo to překládal? Který redaktor to bez problémů zařadil? Kdo jsou tito lidé? Možná, že jsou všichni (včetně korektora) přesvědčeni, že Hitler opravdu obsadil Austrálii! I píši znovu list, a to důrazný, opatřený četnými vykřičníky. A tím se už dostávám k pointě, které odpovídá název celé glosy. Jestliže jsem se domníval, že někdo otiskne mé dopisy, že veřejně opraví chybné informace anebo že aspoň se mi omluví (za list, za instituci) pouhým dopisem (což za mých mladých časů bylo povinností každého redaktora), tak jsem se šeredně zmýlil. Jak vidno, i v určité části kultury platí dobové: nereagovat, zatloukat, nevšímat si, nepřipustit si chyby, zkrátka zůstat vysoko nad věcí, vznášet se nad nepohodlným davem a hlavně - ponořit se do třesutého ticha.

NOVÝ SOUSED

(Příběh je ryze fiktivní.

S mými skutečnými, letitými, bodnými sousedy nemá nic společného.)

Nastěhoval se, zabydlel a začal se rozhlížet po okolí. Nebylo těžké zjistit poslechem, že za zdí se příležitostně nejen hraje na klavír, ale v souvislosti s různými zkouškami i na nástroje další, item zaznívá zpěv - tento pak někdy i vícehlasý! Kdože to tam za zdí? Jiný soused, znalý situace, vysvětluje: Inu, je to skladatel, a vůbec muzikant, známý u nás i leckde jinde. Ták? Tak na toho si musím dát pozor. To si ho budu všímat, stanovuje si takřka jako úkol nový soused.

Po čase se schází se svým informátorem - starým sousedem. No, ten vás muzikant, tedy skladatel, musím říct, mě zklamal. Čtu nejen Blesk, ale i Týnu, Katku a kdejaký čtivý časopis, rozhovorů se všelijakými muzikanty je tam víc než dost, ale s ním ani jeden. Taky se dívám na všechny seriály na Nově, Primě a konečně i na Čé-Té, a že by někde byl uveden jako autor hudby? Nikde! Starý soused, znalec situace a příznivec skladatele, vysvětluje, že dotyčný píše spíše hudbu koncertní, a když už je řeč o televizi, tak zrovna nedávno na ČT tam zazněla jeho kantáta, ovšem v trochu pozdějším čase, než jsou seriálové prajm tajmy. Nový soused: Aha! To začínám chápat, to je jasný, ty horší věci se dávají vždycky na pozdějc. Už do toho vidím! Starý soused oponuje: Tak to není, je to náročné, bylo to natočeno na koncertě filharmonie! Filharmonie? Snad nepíše tu klasiku? To mě podrž! To ještě někdo píše? Já jsem myslel, že skládá moderní muziku! A ta, kdyby byla dobrá, tak by to zpíval jistě Kája nebo Aneta. Takže vlastně nic z toho, co poslouchám na Frekvenci nebo Krokodýlu, není od něho? A tu jeho

filharmonii někdo poslouchá? No, asi jo, bude to hlavně pro důchodce. Konečně on je sám důchodce taky, že? A to dělal celý život? A že se uživil? Ale počkejte - není ta jeho žena v televizi? Že ano! Teď si vzpomínám. Tu jsem viděl napsanou u jednoho seriálu. To je aspoň něco! Je to jasný, ta ho celou dobu živila a měla na krku. Tu obdivuji. Pracovat v televizi a doma poslouchat ještě jeho brnkání, to dá zabrat! Já jsem ale tolerantní, mně to brnkání nevadí. A nakonec jsem rád, že píše klasiku. Tu nemusím ani přes tu zeď poslouchat. Jo, to kdyby psal nějaký moderní písničky, a byly ještě dobré, to bych se neudržel, a nakonec, nakonec se s ním i seznámil a třeba ho vzal s sebou i na kafe, nebo dokonce na nějaký drink! Ale takhle...

Pavel Blatný